

Sygn. akt V CZ 146/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Gminy S.

przeciwko A. Sp. z o.o. w M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 maja 2013 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 sierpnia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Pozwana w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 grudnia 2011 r. zawarła wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji. Sąd Okręgowy oddalił wniosek, a Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie pozwanej. Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego doręczono pełnomocnikowi pozwanej w dniu 25 maja 2012 r., natomiast opłata od apelacji uiszczona została w dniu 29 czerwca 2012 r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację wobec nieopłacenia jej w terminie (art. 373 k.p.c.), powołując się na treść art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w brzmieniu obowiązującym od 19 kwietnia 2010 r., nadanym ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45). Zgodnie z treścią zdania 3 tego przepisu, tygodniowy termin do wniesienia opłaty biegnie od doręczenia pełnomocnikowi strony postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie a nie od daty wezwania do uiszczenia opłaty, o ile wezwanie takie nastąpiło.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego odrzucające apelację zaskarżyła zażaleniem pozwana zarzucając naruszenie art. 370 w związku z art. 373 w związku z art. 130 k.p.c. w związku z art. 112 ust. 2 i 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, polegające na odrzuceniu jako nieopłaconej jej apelacji, mimo iż opłata została wniesiona w terminie zakreślonym w wezwaniu Sądu Okręgowego. We wnioskach pozwana domagała się uchylecia zaskarżonego postanowienia i zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Skarżąca nietrafnie dowodzi, że wezwanie do uiszczenia opłaty stosunkowej należnej od środka zaskarżenia, obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, nie może być zastąpione doręczeniem stronie odpisu postanowienia oddalającego zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Pogląd taki był wypowiedzany tak w judykaturze jak i piśmiennictwie, ale stracił aktualność w następstwie zmiany art. 112 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dokonanej ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks

postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45). Ustawa weszła w życie z dniem 19 kwietnia 2010 r. i zgodnie z art. 4 ust. 2 ma zastosowanie w sprawie.

Z art. 112 u.k.s.c., w brzmieniu nadanym tą ustawą wynika, że jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. (ust. 2), przy czym przepisu tego nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, które następnie zostało oddalone, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia (ust. 3).

Zgodnie, z utrwaloną już linią orzecniczą (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZ 70/10; z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10; z dnia 2 czerwca 2011 r., I CZ 51/11; z dnia 6 lipca 2011 r., I CZ 72/11; z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 88/11; z dnia 24 maja 2012 r., V CZ 12/12; z dnia 22 czerwca 2012 r., V CZ 18/12; z dnia 6 lipca 2012 r., V CZ 24/12; z dnia 31 stycznia 2013 r., II CZ 161/12 - niepublikowane), którą Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela, szczególna regulacja przewidziana w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. obejmuje zarówno oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych zarówno w całości jak i w części. Uregulowanie to jest funkcjonalne, usprawnia postępowanie sądowe, a jednocześnie nie utrudnia stronom realizacji ich uprawnień procesowych, ponieważ powołany przepis obowiązuje tylko przy profesjonalnym zastępstwie procesowym. Prawomocne oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (tak w całości jak i w części) stanowi czytelną informację dla pełnomocnika, jaką opłatę sądową obowiązany jest uiścić w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia.

Uwzględniając przeto powyższe stwierdzić należy, że tygodniowy termin do uiszczenia opłaty należnej od apelacji biegł, w okolicznościach sprawy, od 25 maja 2012 r., to jest od dnia doręczenia pełnomocnikowi pozwanej postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego oddalające wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji. Bez znaczenia dla rozpoczęcia biegu tego terminu było wezwanie przez Sąd Okręgowy pełnomocnika pozwanej do uiszczenia opłaty, błędne bowiem czynności procesowe sądu ani nie niweczą, ani nie wstrzymują skutków upływu terminu regulowanego przepisami ustawy. Termin do uiszczenia opłaty od apelacji upłynął w dniu 1 czerwca 2012 r., stąd uiszczenie opłaty w dniu 29 czerwca 2012 r. było spóźnione. Sąd Apelacyjny zobowiązany był odrzucić apelację na podstawie art. 373 k.p.c.; postanowienie o odrzuceniu apelacji było zatem prawidłowe.

Z przedstawionych przeto przyczyn, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.